

ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBA

S P R E N D I M A S **DĖL PRITARIMO 2016 METŲ ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS** **SVEIKATOS BIURO DIREKTORIAUS VEIKLOS ATASKAITAI**

2017 m. balandžio 28 d. Nr. TS-98
Rokiškis

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 19 punktu, Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2015 m. kovo 27 d. sprendimu Nr. TS-102 „Dėl Rokiškio rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamento patvirtinimo“ patvirtinto Rokiškio rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamento 266, 269 punktais, Rokiškio rajono savivaldybės taryba **n u s p r e n d ž i a:**

Pritarti 2016 metų Rokiškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro direktoriaus veiklos ataskaitai (pridedama).

Šis sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Savivaldybės meras

Antanas Vagonis

Agnė Šapokaitė

PRITARTA
Rokiškio rajono savivaldybės tarybos
2017 m. balandžio 28 d.
sprendimu Nr. TS-98

2016 METŲ ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURO DIREKTORIAUS ATASKAITA

BENDRA INFORMACIJA APIE ĮSTAIGĄ

Rokiškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras (toliau – Biuras) savivaldybės biudžetinė įstaiga, įsteigta yra Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2008 m. balandžio 25 d. sprendimu Nr. TS–4.70, įstaigos kodas 301817855, adresas Respublikos g. 94 LT-42136 Rokiškis.

Pagrindinis Biuro veiklos tikslas – rūpintis savivaldybės gyventojų sveikata, vykdyti savivaldybės teritorijoje Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais reglamentuojamą savivaldybių visuomenės sveikatos priežiūrą. Taikant koordinacines, informacines ir kitas profilaktikos priemones informuoti ir mokyti gyventojus apie rizikos veiksnius ir pagal galimybes mažinti jų paplitimą, sergamumą, formuoti sveikos gyvensenos įgūdžius tarp bendruomenės narių, teikiant kokybiškas visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas. Biuro pagrindinės veiklos: visuomenės sveikatos stebėseną, visuomenės sveikatos stiprinimas bendruomenėse, vaikų ir jaunimo visuomenės sveikatos priežiūra, alkoholio, tabako ir psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevencija, lėtinių neinfekcinių ligų, nelaimingų atsitikimų ir traumų profilaktika, užkrečiamųjų ligų profilaktika, psichinės sveikatos stiprinimas ir susirgimų profilaktika, privalomasis pirmos pagalbos mokymas ir kt.

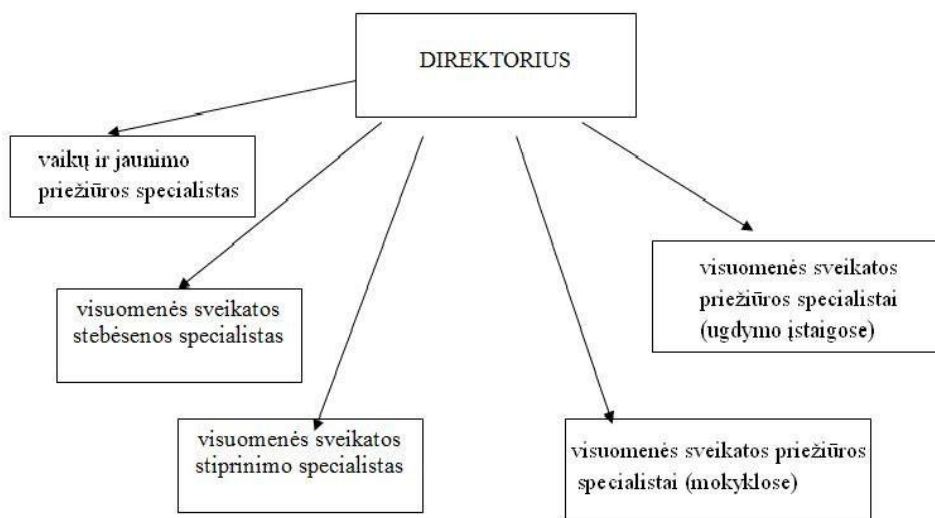
Nuo 2014 m. sausio 1 d. Biuras vykdo valstybines (valstybės perduotas savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas: visuomenės sveikatos priežiūrą savivaldybės teritorijoje esančiose ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir profesinio mokymo įstaigose ugdomų mokinių pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, visuomenės sveikatos stiprinimą, visuomenės sveikatos stebėseną, bei savarankiškas visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas: rengia ir įgyvendina tikslines savivaldybės sveikatos programas, atsižvelgiant į vyraujančias visuomenės sveikatos problemas, dalyvauja įgyvendinant valstybines visuomenės sveikatos strategijas ir programas, tarpinstitucinius veiklos planus, įtraukia į visuomenės sveikatos stiprinimo veiklą socialinius partnerius, vykdo kitas įstatymų nustatytas visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas.

Nuo 2014 m. gegužės 8 d. Biuro direktorė – Agnė Šapokaitė, turinti visuomenės sveikatos išsilavinimą ir ekologijos magistro kvalifikacinį laipsnį.

PERSONALO VALDYMAS

Biuro struktūroje visi darbuotojai tiesiogiai pavaldūs direktoriui. Įsteigti 2016 m. Kupiškio rajono, o 2014 m. Visagino savivaldybių padaliniai.

**ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURO
STRUKTŪRA**

Visuomenės sveikatos stiprinimo, vaikų ir jaunimo priežiūros specialistas bei stebėsenos specialistas veiklą vykdo Biure, o visuomenės sveikatos priežiūros specialistai – 26-iose Rokiškio rajono savivaldybės ugdymo įstaigose.

Biuro etatų skaičius 2016 m. gruodžio 31 d.: iš viso patvirtinta 20,25 etato, suderinus su Rokiškio rajono savivaldybės taryba, 2016 m. sausio 29 d. sprendimu Nr. TS-14 „Dėl didžiausio leistino darbuotojų skaičiaus patvirtinimo Rokiškio rajono savivaldybės biudžetinėse įstaigose. 2016 m. gruodžio 31 d. Biure dirbo 27 darbuotojai (su aptarnaujamais rajonais).

Biuro pareigybių skaičius 2016 m. gruodžio 31 d.:

Etatai	Patvirtinta	Užimta
Direktorius	1	1
Visuomenės sveikatos stebėsenos specialistas	0,5	0,5
Visuomenės sveikatos stiprinimo specialistas	1	1
Visuomenės sveikatos priežiūros specialistas (vaikų ir jaunimo sveikatos priežiūra)	1	1
Visuomenės sveikatos priežiūros specialistai, vykdančys sveikatos priežiūrą ugdymo įstaigose.	6,25	6,05
Visuomenės sveikatos priežiūros specialistai Kupiškio rajono savivaldybėje	5,5	5,5
Visuomenės sveikatos priežiūros specialistai Visagino savivaldybėje	5,0	5,0
Iš viso	20,25	20,05

VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PASLAUGOS KITOMS SAVIVALDYBĖMS

2016 metais Visagino ir Kupiškio rajono savivaldybėse vykdė visuomenės sveikatos stiprinimą ir visuomenės sveikatos stebėseną ir visuomenės sveikatos priežiūrą šių savivaldybių teritorijose esančiose ikimokyklinio ugdymo ir bendrojo ugdymo mokyklose. Šiam tikslui padidintas Biuro etatų skaičius.

Nuo 2014 m. gruodžio 31 d. Biuras pasirašė visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų teikimo Visagino gyventojams sutartį Nr.5-410 su Visagino savivaldybės administracija. Sutarties terminas – 2016 metai (iki visiško Šalių įsipareigojimų įvykdymo). Pagal sutartį vykdyta visuomenės sveikatos priežiūros veikla.

Biuras nuo 2015 m. rugpjūčio 13 d. pasirašė visuomenės sveikatos stiprinimo ir visuomenės sveikatos stebėsenos funkcijų vykdymo paslaugų teikimo sutartį Nr. 9/B5-08.13.01 su Kupiškio rajono savivaldybės administracija, o nuo 2016 m. vasario 1 d. pradėta vykdyti ir visuomenės sveikatos priežiūra šių savivaldybių teritorijose esančiose ikimokyklinio ugdymo ir bendrojo ugdymo mokyklose. Sutarties terminas – sutartinių įsipareigojimų vykdymas 2016 metais.

BIURO FINANSAVIMAS

Nuo 2014 m. visuomenės sveikatos priežiūra savivaldybėse įteisinta kaip valstybinė (valstybės perduota savivaldybėms) funkcija ir kasmet skiriama tikslinė dotacija šiai funkcijai įgyvendinti, Rokiškio rajono savivaldybės 2016 m. biudžetui skyrė:

1. Mokinių visuomenės sveikatos priežiūros funkcijai vykdyti – 54700,00 Eur.

1. Lentelė. Mokinių visuomenės sveikatos priežiūros funkcijai vykdyti, lėšų paskirtis panaudojimui pagal išlaidas. (Eur.)

Išlaidų ekonominės klasifikacijos kodas	Išlaidų pavadinimas	Eil. Nr.	Asignavimų planas, įskaitant patikslinimus		Gauti asignavimai kartu su įskaitytu praėjusių metų lėšų likučiu	Panaudoti asignavimai
			metams	ataskaitiniam laikotarpiui		
1	2	3	4	5	6	7
2	IŠLAIDOS	1	54700,00	54700,00	54700,00	54700,00
2 1	Darbo užmokestis ir socialinis draudimas	2	43780,00	43780,00	43780,00	43780,00
2 1 1	Darbo užmokestis	3	3325,00	3325,00	3325,00	3325,00
2 1 2	Socialinio draudimo įmokos	4	10355,00	10355,00	10355,00	10355,00
2 2	Prekių ir paslaugų naudojimas	5	10920,00	10920,00	10920,00	10920,00
2 2 1 1 1 2	Medikamentai (ir darbuotojų sveikatos tikrinimas)	6	306,00	306,00	306,00	306,00
2 2 1 1 1 10	Kitos prekės	7	4275,00	4275,00	4275,00	4275,00
2 2 1 1 1 30	Kitos paslaugos	8	6339,00	6339,00	6339,00	6339,00
	IŠ VISO	9	54700,00	54700,00	54700,00	54700,00

2. Visuomenės sveikatos stiprinimo ir stebėsenos funkcijoms vykdyti – 53000,00 Eur.

2. Lentelė. Visuomenės sveikatos stiprinimo ir stebėsenos funkcijoms vykdyti, lėšų paskirtis panaudojimui pagal išlaidas. (Eur.)

Išlaidų ekonominės klasifikacijos kodas	Išlaidų pavadinimas	Eil. Nr.	Asignavimų planas, įskaitant patikslinimus		Gauti asignavimai kartu su įskaitytu praėjusių metų lėšų likučiu	Panaudoti asignavimai
			metams	ataskaitiniam laikotarpiui		
1	2	3	4	5	6	7
2	IŠLAIDOS	1	50300,00	50300,00	50300,00	50300,00
2 1	Darbo užmokestis ir socialinis draudimas	2	34932,00	34932,00	34932,00	34932,00
2 1 1	Darbo užmokestis	3	26670,00	26670,00	26670,00	26670,00
2 1 2	Socialinio draudimo įmokos	4	8262,00	8262,00	8262,00	8262,00
2 2	Prekių ir paslaugų naudojimas	5	15368,00	15368,00	15368,00	15368,00
2 2 1 1 1 5	Ryšių paslaugos	6	1160,00	1160,00	1160,00	1160,00

2	2	1	1	1	6	Transporto išlaikymas	7	1102,92	1102,92	1102,92	1102,92
2	2	1	1	1	8	Spaudiniai	8	500,00	500,00	500,00	500,00
2	2	1	1	1	10	Kitos prekės	9	2372,00	2372,00	2372,00	2372,00
2	2	1	1	1	20	Komunalinės paslaugos	10	2781,56	2781,56	2781,56	2781,56
2	2	1	1	1	30	Kitos paslaugos	11	7451,52	7451,52	7451,52	7451,52
						IŠ VISO	12	50300,00	50300,00	50300,00	50300,00

Iš viso ataskaitiniais 2016 m. uždirbtos pajamos – 123174,22 Eur, t. y. teiktos visuomenės sveikatos priežiūros paslaugos Visagino savivaldybei (61291,48 Eur), teiktos visuomenės sveikatos priežiūros paslaugos Kupiškio rajono savivaldybei (58430,00 Eur), 3000,00 Eur – 2016 m. I ketvirtį konkursui „Sveikuolių sveikuoliai“ II etapui, gauta 102,74 Eur iš gyventojų pajamų mokesčio paramos, savivaldybės biudžetas „Socialinės rizikos šeimų sveikos gyvensenos ir asmens higienos įgūdžių ugdymas“ (350 Eur).

VIEŠŪJŲ PIRKIMŲ ORGANIZAVIMAS 2016 M.

Parengta 2015 m. vykdytų viešųjų pirkimų ataskaita bei 2016 m. planuotų vykdyti viešųjų pirkimų suvestinė (viešųjų pirkimų planas). 2016 m. vykdyti 133 mažos vertės pirkimai.

Biure už dokumentų rengimą ir tvarkymą atsakingi Biuro direktorius, buhalteris ir specialistai.

2016 M. PARENGTOS BIURO VEIKLOS ATASKAITOS

Sveikatos ugdymo ir mokymo 2016 m. ataskaita Nr. 41-1-sveikata (I-IV ketvirčių ir metų ataskaitos).

Informacija Rokiškio rajono savivaldybės savivaldybės visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimo ataskaitai už 2016 m. (Biuro veikla).

Rokiškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro direktoriaus 2015 m. veiklos ataskaita.

2016 metų valstybinių (valstybės perduotų savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų vykdymo vertinimo kriterijų, jų reikšmių ataskaitos (I-IV ketvirčių ir metų ataskaitos).

Visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitos už 2015 m.

Vykdyto / vykdomo projekto ataskaitos.

Kiekvienais metais teikiamos ataskaitos apie vykdomas veiklas specializuotoms valstybinio lygmens įstaigoms pagal temas (psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevencijos, psichikos sveikatos stiprinimo ir kt.).

Kupiškio rajono ir Visagino savivaldybėms (pagal sutartį) ataskaitos.

Kitos ataskaitos.

DALYVAVIMAS MOKYMUOSE 2016 M.

Siekiant užtikrinti kokybišką visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų teikimą savivaldybės gyventojams, 2016 m. Biuro specialistams sudarytos sąlygos dalyvauti kvalifikacijos kėlimo mokymuose, seminaruose, konferencijose.

Kriterijaus pavadinimas	Kriterijaus vertė
Mokymų, seminarų, konferencijų skaičius	23
Dalyvavusių darbuotojų skaičius (unikalių dalyvių skaičius)	10
Iš viso darbuotojų dalyvavimo atvejų skaičius	40

2016 M. PARENGTI BIURO VEIKLOS PLANAVIMO DOKUMENTAI

2016 m. Rokiškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro veiklos planas.

Visuomenės sveikatos priežiūros specialistų, vykdančių visuomenės sveikatos priežiūrą švietimo įstaigose, veiklos planai (kiekvienai savivaldybei).

Mokinių visuomenės sveikatos priežiūros (ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir profesinio mokymo įstaigose pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas ugdomų mokinių visuomenės sveikatos priežiūros), visuomenės sveikatos stiprinimo ir visuomenės sveikatos stebėsenos funkcijų vertinimo kriterijai (planavimas ketvirčiais ir metams kiekvienai savivaldybei).

Jaunimui palankių sveikatos priežiūros paslaugų teikimo modelio 2016–2020 metų veiklos rezultatų planas.

VISUOMENĖS IR VYKLANČIŲJŲ INSTITUCIJŲ INFORMAVIMAS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS KLAUSIMAIS

Parengta 150 straipsnių / informacinių pranešimų, kurie paskelbti Biuro internetinėje svetainėje www.rsveikata.lt, www.facebook.com, informacijos stende, lauko stende, rajono laikraščiuose „Gimtasis Rokiškis“, „Rokiškio Sirena“, „Lietuvos sveikata“, „Kupiškėnų mintys“, informacija dalinamasi elektroniniu paštu ir kt. Platinami skelbimai, kvietimai, žinutės, visuomenės sveikatos stiprinimo planuojami renginiai, paskaitos, mankštos, stovyklos, straipsniai, seminarai, konkursai.

Skaityti 6 pranešimai konferencijose Kaipėdoje, Vilniuje, Utenoje, Visagine („Rokiškio rajono geroji patirtis įgyvendinant JPSPP modelį“, „Visuomenės sveikatos priežiūros organizavimas Visagino švietimo įstaigose“).

Biuras nuolat bendradarbiauja su Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centru, Higienos institutu, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentu, VšĮ Rokiškio pirminės sveikatos priežiūros centru, visuomenės sveikatos biurais, švietimo įstaigomis, Rokiškio rajono savivaldybės administracijos švietimo, kultūros ir sporto, socialinės paramos skyriais, bendruomenėmis, NVO ir kitomis įstaigomis ir organizacijomis.

2016 m. Biuro interneto svetainėje buvo publikuota ir kitų įstaigų parengtų straipsnių arba informacinių pranešimų apie sveikatos išsaugojimą bei stiprinimą, visuomenės sveikatinimo renginius.

ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURO DALYVAVIMAS PROJEKTUOSE

2014 m. rugpjūčio 26 d. įsigaliojo trišalė projekto „Jaunimui palankių sveikatos priežiūros paslaugų teikimo modelio sukūrimas“ įgyvendinimo sutartis. Projekto kodas – NOR-LT11-SAM-01-K-01-002. Projekto vykdytojas – UAB Sveikatos ekonomikos centras.

Projekto partneriai – Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centras, VšĮ Rokiškio pirminės asmens sveikatos priežiūros centras ir Rokiškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras. Projekto pabaiga: 2017 m. balandžio 28 d.

Projekto tikslas: Sukurti ir Lietuvoje įdiegti jaunimui palankių sveikatos priežiūros paslaugų modelį, kurio pagrindinė funkcija – per paslaugų teikimo protokolus apjungti į vieningą tinklą jau egzistuojančius sveikatos priežiūros paslaugų teikėjus ir gerinant jų bendradarbiavimą teikti efektyvesnes jaunimui pritaikytas sveikatos paslaugas taip užtikrinant sveikatos netolygumų mažinimą. Jaunimui palankių sveikatos priežiūros paslaugų teikimo modelis www.sveikatostinklas.lt.

2016 m. Biuras teikė paraišką Rokiškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiajai programai, dėl socialinės rizikos šeimų sveikos gyvensenos ir asmens higienos įgūdžių ugdymo.

Projekto tikslas – gerinti Rokiškio rajono socialinės rizikos šeimų gyvenimo sąlygas ir kokybę, ugdant socialinius, švaros, asmens higienos įgūdžių.

2016 m. Higienos instituto projektas „Vaikų sveikatos stebėsenos informacinės sistemos, skirtos sistemingam vaikų sveikatos būklės stebėjimui ir kryptingam sveikatos politikos formavimui, sukūrimas ir įgyvendinimas“ – NOR-LT11-SAM-01-TF-01-001.

Projekto tikslas – sukurti ir įdiegti bendrą Lietuvoje vaikų sveikatos stebėsenos informacinę sistemą, skirtą sistemingam vaikų sveikatos būklės stebėjimui ir kryptingam sveikatos politikos formavimui.

Higienos institutas pagal panaudos sutartį, Biurui perduota 16 kompiuterių su programine įranga, kuriais naudojasi visuomenės sveikatos priežiūros specialistai dirbantys Rokiškio rajono savivaldybės ugdymo įstaigose (išskyrus darželius).

SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ORGANIZAVIMAS ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS UGDYMO ĮSTAIGOSE

2016 m. gruodžio 31 dienai 27 Rokiškio rajono savivaldybėje esančiose ugdymo įstaigose visuomenės sveikatos priežiūrą vykdė dešimt Biuro visuomenės sveikatos priežiūros specialistų.

2016 m. nuo rugsėjo 1 d., įsigaliojus naujai Visuomenės sveikatos priežiūros organizavimo mokykloje tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) redakcijai, suvienodinti visuomenės sveikatos priežiūros reikalavimai ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir profesinio mokymo įstaigose. Visuomenės sveikatos priežiūros specialistui ugdymo įstaigoje numatyta 18 funkcijų. 2016 m. vienam visuomenės sveikatos priežiūros specialisto etatui buvo priskirta 1000 mokinių miesto teritorijoje ir 500 mokinių kaimo teritorijoje esančiose ugdymo įstaigose. Visuomenės sveikatos priežiūros specialistai veiklą vykdė priskirtoje vienoje arba keliuose mokyklose, atsižvelgiant į mokinių skaičių.

2016 m., atsižvelgdami į Aprašo reikalavimus, Biuro specialistai parengė ir ugdymo įstaigoms pateikė tvarkų, kurios privalomos ugdymo įstaigoms, projektus: 1) mokinių apžiūros dėl asmens higienos; 2) mokyklos darbuotojų veiksmų mokiniui susirgus ar patyrus traumą mokykloje ir teisėtų mokinio atstovų informavimo apie mokykloje patirtą traumą ar ūmų sveikatos sutrikimą; 3) pirmosios pagalbos organizavimo; 4) pagalbos pagal gydytojų rekomendacijas užtikrinimo (pvz., vaistų laikymo, išdavimo, naudojimo ir kt.), jeigu mokinys serga lėtine neinfekcine liga.

Specialistai pagal kompetenciją konsultuoja mokinius ir kitus ugdymo įstaigų bendruomenės narius sveikatos išsaugojimo ir ligų prevencijos temomis. Informacija apie 2016 m. registruotus apsilankymus pas sveikatos specialistus ugdymo įstaigose pateikiama lentelėje:

3. Lentelė. Informacija apie 2016 m. registruotus apsilankymus pas sveikatos specialistus mokyklose pateikta lentelėje:

Užregistruota mokinių apsilankymų pas sveikatos priežiūros specialistą ugdymo įstaigoje	Apsilankymų pasiskirstymas pagal priežastį		
	pirmoji pagalba	konsultacijos	kita
10654	1820	6418	2416

Esant poreikiui ir galimybėms, į mokyklas buvo kviečiami lektoriai, paskaitas taip pat skaitė Biuro visuomenės sveikatos stiprinimo specialistai.

STATISTINIAI SVEIKATOS UGDYMO IR MOKYMO ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS UGDYMO ĮSTAIGOSE RODIKLIAI

Bendroji sveikatos ugdymo programa, taip pat kitos, su sveikatos išsaugojimu ir stiprinimu susijusios programos, ugdymo įstaigose teisės aktų numatyta tvarka yra įgyvendinamos mokytojams integruojant sveikatos išsaugojimo temas į mokomųjų dalykų pamokas. Specialistams, vykdančioms sveikatos priežiūrą ugdymo įstaigose, nėra suteikta kontaktinių valandų, tačiau jiems priskirtos funkcijos organizuoti mokinių sveikatos stiprinimo priemonių įgyvendinimą ir įgyvendinti jas pagal kompetenciją, taip pat dalyvauti planuojant ir įgyvendinant sveikatos ugdymo bendrąją programą ar kitą sveikatos ugdymo veiklą mokykloje, teikti sveikatos žinias mokyklos bendruomenei apie sveikatos išsaugojimą bei sveikatos stiprinimo būdus, mokyti pritaikyti jas praktiškai. Įgyvendindami šias funkcijas ugdymo įstaigose, visuomenės sveikatos priežiūros specialistai organizuoja ir vykdo sveikatos ugdymo ir mokymo renginius. Susisteminta informacija apie 2016 m. ugdymo įstaigose vykdytą sveikatos ugdymo ir mokymo veiklą pateikiama lentelėje (bendras renginių skaičius – 886, dalyvių skaičius – 33741):

4.Lentelė. Sveikatos ugdymo ir mokymo renginiai ir leidiniai.

Eil. Nr.	Funkcija, veikla	Įvykdymas per 2016 m.						
		Pranešimai, paskaitos, pamokos, diskusijos, debatai, konkursai, viktorinos, varžybos ir kiti vieši renginiai		TV ir radijo laidos, vaizdo ir garso siužetai	Straipsniai, informaciniai pranešimai, publikacijos periodiniuose leidiniuose ir internete (unikaliais vienetais)	Stendai, plakatai, lankstinukai, knygos, atmintinės, lankstinukai ir kiti leidiniai		
		renginių sk.	dalyvių sk.				unikalūs vienetai	tiražas
1.1.	Mokinių visuomenės sveikatos priežiūros funkcija. Sveikatos ugdymo ir mokymo renginiai, informavimo veiksmai, iš viso:	886	33741	0	325	167	847	0
1.1.	Sveikatos sauga ir stiprinimas, bendrieji sveikos gyvensenos ir ligų prevencijos klausimai	127	4897	0	75	44	315	0
1.2.	Sveika mityba ir nutukimo prevencija	104	3327	0	30	20	38	0
1.3.	Fizinis aktyvumas	124	7729	0	27	17	44	0
1.4.	Psichikos sveikata (smurto, savižudybių prevencija,	54	1955	0	24	16	40	0

	streso kontrolė ir kt.)							
1.5.	Aplinkos sveikata	24	1193	0	19	12	20	0
1.6.	Rūkymo, alkoholio ir narkotikų vartojimo prevencija	44	1577	0	15	11	26	0
1.7.	Lytiškumo ugdymas, AIDS ir lytiškai plintančių ligų prevencija	42	1213	0	10	8	18	0
1.8.	Tuberkuliozės profilaktika	14	435	0	9	4	50	0
1.9.	Užkrečiamųjų ligų profilaktika, asmens higiena	197	7071	0	48	22	100	0
1.10.	Ėduonies profilaktika ir burnos higiena	53	1429	0	30	4	140	0
1.11.	Kraujotakos sistemos ligų profilaktika	1	40	0	8	1	9	0
1.12.	Traumų ir nelaimingų atsitikimų prevencija	50	1147	0	16	3	18	0
1.13.	Onkologinių ligų profilaktika	24	688	0	7	1	9	0
1.14.	Kitos	28	1040	0	7	4	20	0

Visuomenės sveikatos priežiūros specialistai ugdymo įstaigose vykdė ir kitas teisės aktais numatytas funkcijas:

- pagal galiojančią mokinių maitinimo tvarką ugdymo įstaigose vykdė mokinių maitinimo organizavimo priežiūrą; tikrino, kad maitinimas būtų organizuojamas pagal mokyklos steigėjo ar jo įgalioto asmens patvirtintus valgiaraščius ir užkandžių asortimento sąrašus; mokinių maitinimo organizavimo tvarką prižiūrintis specialistas pildė valgiaraščio ir mokinių maitinimo atitikties žurnalą;

- vertino ugdymo įstaigų aplinkos atitiktį galiojančių teisės aktų reikalavimams;

- teikė pagalbą kūno kultūros mokytojams komplektuojant fizinio ugdymo grupes, sudarė fizinio pajėgumo grupių sąrašus, pagal galimybes budėjo sporto renginiuose;

- rinko informaciją apie kasmetinius mokinių sveikatos profilaktinius patikrinimus pagal šeimos gydytojo išduotą vaiko sveikatos pažymėjimą (forma Nr. 027-1/a), ją apibendrino ir pristatė mokyklų bendruomenėms, pateikė suinteresuotiems asmenims;

- dalyvavo mokyklos vaiko gerovės darbo grupių, sprendžiančių mokinių psichologines, adaptacijos ir socialines problemas, veikloje;

- vykdė užkrečiamųjų ligų epidemiologinę priežiūrą – atliko asmens higienos tikrinimus;

- kita veikla.

**SVEIKATOS STIPRINIMO RENGINIAI ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖJE
(NE UGDYMO ĮSTAIGOSE)**

Ne ugdymo įstaigose visuomenės sveikatos specialistai Biure, įvairiose įstaigose ir organizacijose savivaldybės gyventojams teikė visuomenės sveikatos stiprinimo paslaugas, organizavo ir vykdė sveikatos stiprinimo renginius (bendras renginių skaičius – 155, dalyvių skaičius – 2581).

5.Lentelė. 2016 metų visuomenės sveikatos stiprinimo renginiai pagal temas pateikiami lentelėje:

Eil. Nr.	Funkcija, veikla	Pranešimai, paskaitos, pamokos, diskusijos, debatai, konkursai, viktorinos, varžybos ir kiti vieši renginiai
1.1.	Sveikatos sauga ir stiprinimas, bendrieji sveikos gyvensenos ir ligų prevencijos klausimai	Paskaitos /diskusijos: „Holistinis visuomenės sveikatingumas. Kas tai? Kaip save ugdyti?“, „Pirmos pagalbos pagrindai“, „Saugus elgesys atostogaujant“, „Jauni ir atsakingi stovyklautojai“, „Kaip padėti nelaimingų atsitikimų metu?“ , 2 stovyklos „Sveiko gyvenimo link“ ir kt. 8 renginiai, 650 dalyvių, 15 informacinių pranešimų, 8 plakatai, lankstukai.
1.2.	Sveika mityba ir nutukimo prevencija	Paskaitos /diskusijos: „Diabetu sergančiųjų mitybos pagrindai“, „Vaisių ir daržovių nauda sveikatai“, „Dietų pavojai jaunam organizmui“, „Mitybos įtaka širdies ir kraujagyslių ligoms“, „Sveikatai palankus maistas“. Bendradarbiaujant su Rokiškio diabeto klubo nariais atlikti 72 profilaktiniai cukraus kiekio kraujyje mėginiai Rokiškio rajono gyventojams ir kt. 7 renginiai, apie 340 dalyvių, 18 informacinių pranešimų, 7 standai, lankstukai.
.3.	Fizinis aktyvumas	Mankštos mamoms su kūdikiais, šiaurietiškojo ėjimo mokymai, pilateso užsiėmimai moterims, jogos mokymai, mankštos senjorams ir kt. 72 renginiai, 1080 dalyviai, 32 informaciniai pranešimai, 2 standai, lankstukai.
1.4.	Psichikos sveikata (smurto, savizudybių prevencija, streso kontrolė ir kt.)	Paskaitos /diskusijos, praktiniai užsiėmimai: „Gyvenimo prioritetai“, „Paauglystės grimasos“, „Savivertė ir pasitikėjimas“, „Ebru tapyba – menas ramybei“, „Trys seserys“, „Kaip pažinti save. Savišinos technika“, „Mandalų piešimas“, „Pozityvus mąstymas“, „Kaip palengvinti savo gyvenimą senatvėje“, „Bendradarbiavimas ir bendravimas“, „Apie vyrų ir moterų santykius“ ir kt. 12 renginių, 460 dalyvių, 12 informacinių pranešimų, 5 plakatai, lankstukai.
1.5.	Aplinkos sveikata	Gegužės–rugsėjo mėnesiais atliekami vandens mikrobiologiniai ir cheminiai tyrimai: Rokiškio miesto, Sartų ir Vyžuonos ežerų paplūdimiuose. Atlikti 84 vandens tyrimai. 27 informacinių pranešimų. „Regėjimo stiprinimo mankšta“, „Sibiro sveikata“, „Sveikuoliškas požiūris į gyvenimą“, „Pasiruošimas pavasariui“ ir kt. 5 paskaitos, 150 dalyvių, 5 straipsniai, 4 standai, lankstukai.
1.6.	Rūkymo, alkoholio ir narkotikų vartojimo prevencija	Paskaitos / diskusijos: „Pažvelk į gyvenimą blaiviai“, „Rūkymo sukeltos ligos“, „Galimybės atsisakyti priklausomybių“ ir kt. 8 renginiai, 185 dalyviai, 8 informaciniai pranešimai, 1 plakatas, lankstukai.
1.7.	Lytiškumo ugdymas, AIDS ir lytiškai plintančių ligų prevencija	Paskaitos / diskusijos: „Tėvams apie vaikų lytiškumą“, „Mergaičių ir berniukų skirtumai“ ir kt. 2 renginiai, 32 dalyvių, 2 informaciniai pranešimai, 1 standas, lankstukai.

1.8.	Tuberkuliozės profilaktika	Paskaitos / diskusijos „Kas yra tuberkuliozė? Kaip apsisaugoti“, „Darbo socialinės rizikos šeimose problemos“ ir kt. 2 renginiai, 48 dalyvių, 3 informaciniai pranešimai, 2 standai, lankstukai.
1.9.	Užkrečiamųjų ligų profilaktika, asmens higiena	Asmens higienos ir buities tvarkymo mokymai socialinės rizikos šeimoms turinčioms nepilnamečių vaikų. 17 užsiėmimų, 115 dalyvių, 96 informaciniai pranešimai, 3 standai, lankstukai.
1.10	Ėduonies profilaktika ir burnos higiena	„Burnos higienos mokymai“ skirti socialinės rizikos šeimoms auginančioms nepilnamečius vaikus. 7 renginiai, 90 dalyvių, 6 pranešimai, 1 standas, lankstukai.
1.11	Kraujotakos sistemos ligų profilaktika	Vadovaujantis LR Sveikatos apsaugos ministro 2014 m. rugsėjo 22 d. įsakymu Nr. V-979, bendradarbiaujant su Rokiškio VšĮ PASPC, buvo vykdoma širdies ir kraujagyslių ligų rizikos grupės asmenų sveikatos stiprinimo programa „Mano širdis – mano turtas“. Dalyvavimas programoje nemokamas ir savanoriškas, programos metu 16 dalyvių buvo supažindinami su širdies ir kraujagyslių ligų rizikos veiksniais, jų korekcijos ir prevencijos galimybėmis, sveikos mitybos reikšme, fizinio aktyvumo nauda žmogaus organizmui. Suorganizuoti mokymai. Paskaitos / diskusijos. 4 užsiėmimai, 2 renginiai, 72 dalyvių, 7 pranešimų, 1 standas, lankstukai.
1.12	Traumų ir nelaimingų atsitikimų prevencija	Paskaitos / diskusijos: „Taisyklinga laikysena“, „Traumų pavojai žiemos metu“, „Saugus poilsis“ ir kt. 3 renginiai, 55 dalyviai, 3 informaciniai pranešimai, 1 standas, lankstukai.
1.13	Onkologinių ligų profilaktika	„Gyvensenos įtaka onkologiniams susirgimams“, „Prevencinių programų svarba“. 2 renginiai, 70 dalyvių, 3 straipsniai, 1 standas, lankstukai.
1.14	Kitos	„Sveiko gyvenimo pradžia“. Temos: „Natūralus maitinimas“, „Naujagimis ir kasdieniai jo poreikiai“, „Gimdymas – svarbiausias įvykis moters gyvenime“, „Kokį vandenį naudoja nėščiosios“, „Pogimdyvinis periodas“ ir kiti renginiai. 10 užsiėmimų, 5 renginiai, 250 dalyvių, 10 informacinių pranešimų, lankstukai.

VISUOMENĖS SVEIKATOS STEBĖSENA

Kuprinių svėrimo akcijos rezultatų aptarimas. Rokiškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras, bendradarbiaudamas su Rokiškio rajono mokyklų socialinėmis pedagogėmis ir sveikatos priežiūros specialistėmis, 2016 m. rugsėjo mėnesio paskutinę savaitę 8-iose Rokiškio rajono mokyklose vykdė akciją „Kiek sveria tavo kuprinė?“. Akcijos metu dalyvavo 792 mokiniai ir buvo sveriamos 1–6 klasių mokinių kuprinės. Šios akcijos tikslas buvo įvertinti 1–6 klasių mokinių nešiojamų kuprinių svorį, kuprinės tipą ir kuprinės nešiojimo būdą. Mokyklos mokytojam ir vaikų tėveliams buvo išdalinti lankstinukai, informuojantys apie kuprinės ir vaiko svorio santykį. Kuprinių svėrimo atskaita viešinama biuro interneto svetainėje www.rsveikata.lt.

Mokinių sveikatos stebėsenos mokyklose vykdymas. 2016 metais mokinių profilaktiniuose patikrinimuose dalyvavo ikimokyklinio ir 1–12 klasių mokiniai. Iš viso dalyvavo 16 mokymosi įstaigų. Ataskaitos duomenys analizuojami ir saugomi (<http://vssis.hi.lt/> ir biuro internetinėje svetainėje www.rsveikata.lt).

Rokiškio rajono savivaldybės maudyklių vandens ataskaita. Rokiškio rajono savivaldybėje nuolat vykdoma maudymosi vietų vandens kokybės stebėseną 3 vandens telkiniuose

(Sartų ežeras, Vyžuonos ežeras ir Rokiškio ežeras). 2016 m. maudymosi vietose paimtų mėginių, viršijančių maudymosi sezonu galiojančias mikrobiologinių parametų normas nenumatytą nė viename iš 3 ežerų. Maudyklų vandens tyrimai viešunami biuro internetinėje svetainėje www.rsveikata.lt, spaudoje „Gimtasis Rokiškis“, maudyklų informaciniuose stenduose, duomenys siunčiami į Sveikatos mokymų ir ligų prevencijos centrą.

5-ą, 7-ą ir 9-ą klasių mokinių gyvensenos tyrimas. 2016 metais visose Rokiškio rajono mokyklose vyko mokyklinio amžiaus vaikų gyvensenos tyrimas. Tiriamieji – visi 5, 7 ir 9 klasių mokiniai. Iš viso tyrime dalyvavo 60 savivaldybių, iš kurių buvo apklausti 38 633 mokiniai. Rokiškio r. savivaldybėje buvo apklausti 662 mokiniai (5 klasėje buvo 232 respondentų užpildytos anketos, 7 klasėje – 210, o 9 klasėje 220). Higienos institutas atliks detalią mokyklinio amžiaus vaikų gyvensenos tyrimo duomenų analizę bei iki 2017 m. kovo 31 d. parengs leidinį, prieinamą Higienos instituto tinklalapyje adresu www.hi.lt/gyvensena. Taip pat tyrimų duomenys buvo naudojami Rokiškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2015 metų ataskaitoje.

Sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų prieinamumas rizikos grupės mokiniams. Higienos instituto specialistai, bendradarbiaudami su Visuomenės sveikatos biurais, mokyklose vykdė tyrimą, kuriuo siekiama įvertinti alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo ankstyvosios intervencijos efektyvumą mokinių požiūriu. Atsitiktiniu būdu buvo atrinktos bendrojo ugdymo mokyklų visi 10 klasių ar II gimnazinių klasių mokiniai, tyrimo apklausos dieną buvę mokykloje ir turintys pagal mokyklos nustatytą tvarką tėvų / globėjų sutikimą dalyvauti tyrime. Rokiškio rajono savivaldybėje viso dalyvavo 6 mokymosi įstaigos: Rokiškio Juozo Tumo-Vaižganto gimnazija, Rokiškio r. Juodupės gimnazija, Rokiškio r. Obelių gimnazija, Rokiškio r. Pandėlio gimnazija, Rokiškio r. Panemunėlio pagrindinė mokykla ir Rokiškio r. Jūzintų Juozo Otto Širvydo vidurinė mokykla. Tyrimo rezultatai laukiami.

Ekstremalių situacijų tyrimas. Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Visuomenės sveikatos instituto mokslininkai kartu su Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių situacijų centru ir Visuomenės sveikatos biurais 2016 m. vykdė tyrimą apie ekstremaliąsias situacijas. Tyrime siekėme įvertinti jaunų žmonių žinias apie ekstremaliąsias situacijas, keliančias grėsmes visuomenės sveikatai. Anketos buvo anoniminės. Tyrimai viešunami biuro interneto svetainėje www.rsveikata.lt.

Rokiškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaita. Informacija apie savivaldybės gyventojų sveikatos būklę pateikiama Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2016 m. gruodžio 28 d. sprendimu Nr. TS-216 patvirtintoje Rokiškio rajono savivaldybės 2015 m. visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitoje.

2016 METŲ VEIKLOS APIBENDRINIMAS

Kaip ir ankstesniais metais, 2016 m. Biuro veikla buvo orientuota į tiesioginį darbą su savivaldybės gyventojais: jaunimu, mokiniais, darbingo amžiaus asmenimis, senjorais ir kt.

Daugiausia dėmesio skirta keturiems prioritetinėms poveikio sritims: sveikos mitybos skatinimui, fizinio aktyvumo skatinimui, psichikos sveikatos išsaugojimui ir asmens higienai.

Ir mokinių, ir suaugusiųjų aktyvumas Biuro renginiuose 2016 m. didesnis už 2015 m. (bendras renginių dalyvių skaičius 2015 m. – 35770, 2016 m. – 36322).

Pagrindiniai vykdytos sveikatinimo veiklos metodai: stovyklos, paskaitos, teoriniai-praktiniai užsiėmimai, praktiniai įgūdžių formavimo užsiėmimai, konsultacijos, informavimo priemonės.

Pagrindiniai veiklą ribojantys veiksniai: nepakankamas darbo užmokesčio fondas – mažas specialistų darbo užmokestis, nepakankamai reglamentuota sveikatinimo veikla (nepatvirtintos programos), nėra sistemos, kuri užtikrintų gyventojų dalyvavimą sveikatinimo veikloje, per didelis mokinių skaičius vienam visuomenės sveikatos priežiūros specialisto etatui ugdymo įstaigose.